

Smaastykker.

I.

To Psalmer fra Reformationstiden.

Meddelte af C. Sonnenstein Wendt.

Hr. C. Sonnenstein Wendt i Malmø, der alt har erhvervet sig saa betydelige Fortjenester af vor Reformationshistorie, har atter forøget disse ved at opdage et hidtil ubekjendt lille Skrift, der stammer fra samme mærkelige Tidsrum, og som indeholder tvende Psalmer. Meddelelsen har herom vedføjet følgende Oplysninger (dat. Malmø 16 Maj 1860):

»Den lilla hittill obekanta Skriften finnes inbunden framför ett exemplar af Ped. Palladii »Nogne deylige Sprock aff den Hellige Scrift«, Köpenh. 1550, hvilket saknar titelbladet; den består af fyra blad i litet oktavformat, utan tryckningsort och årtal, och är tryckt med fullkomligt lika typer, som begagnades af Hochstraten i Malmö i de flesta af de af honom derstädes tryckta skrifter, t. ex. Rimkrönikan 1534, m. fl. Den innehåller först en Psalm med öfverskrift: »Den anden sang giort om Docter Mortens luthers siste Ord vnder de noder, In manus tuas sjunges met«, hvarunder står Georg. Johan., hvilket utan tvifvel be-tecknar Jørgen Jensen Sadolin. Derefter följer en öfversättning af Luthers tyska Credo, olika med Claus Mortensens öfversättning, som finnes i Messebogen af 1529, och undertecknad Pet. Pall. Efter all sannolikhet är denna

lilla skrift en af tvenne små Samlinger, som Gram ägde före Köpenhamns brand 1728, hvarom talas hos Nyerup og Rahbek, Bidr. til den danske Digtekunsts Hist. I. 197. Huruvida Psalmen af Sadolin är original eller öfversättning, har jag ännu icke haft tillfälle att undersöka. Vid en flygtigt genomseende af Wackernagels: »Das Deutsche Kirchenlied« har jag icke funnit någon liknande Psalm derstädes, men vid ett noggrannare genomgående af densamma låter den måhända finna sig.

Huruvida skriften är tryckt i Malmö och när, vågar jag ej afgöra för närvarande. För så vidt »Luthers siste ord« skall betyda, att Psalmen är diktad efter Luthers död, så är det den enda skrift jag sett, hvari Malmötyperna (Hochstratens och Chr. Pedersens) förekomma efter 1536. Ty oaktadt man vet, att Chr. Pedersen sålde tryckeriredskap till Hans Wingaard för 400 fl , så finnas icke dessa typer använda i någon enda af de af denne tryckta skrifter, som jag å Kgl. Bibl. varit i tillfälle at se, ej eller i någon annan dansk boktryckares produkter från den tiden«.

- Bl. 1. Den anden sang | giort om Docter Mor- | ten luthers
siste Ord vn- | der de noder | In manus tuas |
siungis met etc.

*

Item vor Christelige Tro' | ret fordansket effter Tydsken.

- Bl. 2. In manus tuas, Cœlestis Pater, commendo spiritum meum.

Himmelske Fader, du haffuer mig viist, Din enborne Søn,
den ieg haffuer priist, Bekend, prædicket alle mand, Til
hans rette ære, i mange Land, dog aff de Vantro spaatiis Hand.
Commendo Spiritum meum.

* Min Siel befaler ieg vdi din Haand, O Jesu Christe
annamme min Aand, Gud tre Personer bønør min røst,
Du sandheds Gud haffuer mig genløst, I Liff oc død, er
det min trøst.

Redemisti me, Jesu Christe, Deus veritatis.

* Gud elskte Verden saa, at hand hen gaff, Sin en- Bl. 2 v.
borne Søn, i Syndsens straff, At huer en, som paa
hannem tro, skal aldri forfaris i wro, Men i euig glede,
hoss hannem bo.

Jesu Christe, Deus veritatis.

* Vor Gud er den Gud, som frelser aff nød, Hand
er den Herre, som friir aff død, Sine Fiender lader hand
forfare, Hand giffuer oc stor prædicke skare, De hielpe-
løse vil hand beuare.

Jesu Christe suspice spiritum meum.

* Barmhiertige Gud vere euig ære, For al sin trøst
oc sand Lære, Min Synd er slugt i Naadens Haff, der
paa vil ieg hen soffue i Graff, Giffue Orme | min Kraap, Bl. 3.
naar Siælen gaar aff.

Suspice Spiritum meum.

* Gud giffue oss alle en ret formaal god, Met alle
Salige, ved Christi blod, Den leffuende Gud befale wi
dem, Herre Jesu Christe oss voct oc gem, I det haab,
ville wi fare hiem.

✠ In manus tuas, Coelestis pater commendo spiritum
meum, Redemisti me Jesu Christe, Deus veritatis,
Jesu Christe suspice Spiritum meum.

*

*

Georg. Johan.

*En anden Sang om vor Christelige Tro, ret aff Tydsken, Bl. 3 v.
rdset paa Danske, oc siungis met de samme noder, wi
tro alle sammen etc.*

*

*

WI Tro alle sammē paa en Gud, Himmelens oc Jordens
Skabere, Som gaff sig til en Fader god, Paa det wi
hans Børn skulde vorde, Hand vil oss altid vel nære, Liff
oc Siel oss vel beuare, Al wlycke vil hand aff styre, Inted
ont skall oss vederfare, Hand sørger for oss, Strider oc
vocter dag oc nat, For det staar altsammen i hans Mact.

* wi Tro ocsaa paa Jesum Christ, Hans enborne
 Bl. 4. Søn, vor Herre, | Som euig er hoss Faderen vist, Lige
 Gud, aff Mact oc ære, Aff Maria ren Jomfrue, Lod sig
 it sant Menniske føde, Ved den Helligaand i Troen, for
 oss, wi som vaare lagde øde, Paa kaarssit Hand døde,
 Oc aff Døden igen opstod, for det er alt samnen skeet
 ved Gud.

* wi Tro, oc paa den Helligaand, Gud met Fader
 oc met Søn, Som er alle bedrøffuedis Trøstermand, Oc
 met gaffuer pryder hans menniskens køn, Den gantske
 Christenhed paa Jorden, holder i it sind, oc lige Sam-
 fund, Alle Synder her forladne vorde, Legemet skal igen
 leffue karsk oc sund, effter denne elendighed, Er oss
 met glæde bered, It andet Liff i Euighed.

Finis.

Pet. Pall.